

Kunstenplan 2021-2024

inleiding

theater

regeling vierjarige subsidies

AFK
amsterdams
fonds voor de
kunst

Inleiding Theater

Regeling Vierjarige subsidies

Kunstenplan 2021-2024

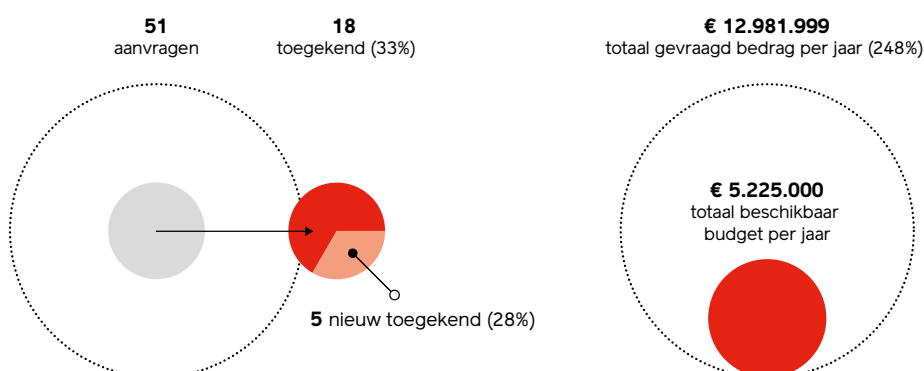
AANVRAGEN IN HET KORT

Binnen de discipline theater werden 55 aanvragen ingediend. Drie aanvragers ontvingen een formele afwijzing en zijn niet in behandeling genomen. Eén aanvraag kwam niet meer voor honorering bij het AFK in aanmerking omdat de aanvrager is gehonoreerd voor een plek in de functies van de Amsterdam Bis. De betreffende aanvrager heeft daarom de aanvraag bij het AFK ingetrokken. De commissie Theater heeft 51 aanvragen volledig behandeld.

- In totaal werd er voor de 51 volledig behandelde aanvragen € 12.981.999 per jaar aangevraagd, gemiddeld € 254.549 per aanvrager. Het beschikbare budget voor theater in de komende kunstenplanperiode bedraagt € 5.225.000. Het beschikbare budget is daarmee 248% overvraagd.
- 25 (49%) van deze aanvragers ontvangen in de lopende periode geen vierjarige subsidie van het AFK. Tien van hen dienden voor de periode 2017-2020 wel een aanvraag in voor vierjarige subsidie, maar zagen deze niet gehonoreerd. Vier van deze aanvragers ontvingen in de periode 2017-2020 één of tweemaal een tweejarige subsidie van het AFK. Vijftien organisaties vragen voor het eerst vierjarige subsidie aan bij het AFK.
- De 26 aanvragers die in de periode 2017-2020 al een vierjarige subsidie ontvingen vanuit het Kunstenplan vragen voor de periode 2021-2024 samen jaarlijks € 8.954.295 aan. Dat is 35% meer dan zij in de lopende subsidieperiode krijgen. Op één na (96%) vragen zij allemaal boven hun huidige subsidieniveau aan, waarvan 7 aanvragers (27%) bijna of meer dan het dubbele bedrag.
- Drie aanvragen zijn ook aan een andere adviescommissie voorgelegd voor een co-advies.

De commissie oordeelt dat 45 aanvragen voor subsidie in aanmerking komen. Het beschikbare budget was niet toereikend om al deze aanvragen geheel of gedeeltelijk te honoreren. Dit betekent in de praktijk dat binnen het beschikbare budget achttien organisaties daadwerkelijk geheel of gedeeltelijk gehonoreerd kunnen worden. Het gaat om vijf nieuwe aanvragers en dertien organisaties die in de huidige periode ook vierjarige subsidie ontvangen. Twee van de gehonoreerde aanvragers ontvingen in de periode 2017-2018 een tweejarige subsidie, en een van de gehonoreerde aanvragers ontvangt tevens in de periode 2019-2020 een tweejarige subsidie. De commissie beoordeelde zes aanvragen als niet subsidiabel.

OVERZICHT AANVRAGEN THEATER

Aanvrager	Aangevraagd (in euro's per jaar)	Toegekend (in euro's per jaar)	Toegekend 2017-2020 (in euro's per jaar, niveau 2020)
Adelheid+Zina *	400.000	-	334.191
Afro Vibes *	75.000	-	-
Amsterdams Marionetten Theater	45.000	-	-
Amsterdamse Bostheater *	400.000	-	265.230
Black Sheep Can Fly *	150.000	-	-
BOG. *	75.000	-	-
Boost Producties *	25.000	-	-
Compagnietheater *	195.000	-	-
Cultureel Clubhuis Amstel *	563.381	-	-
De Kleine Komedie *	819.170	-	530.461
De Theaterdagen	200.000	200.000	127.310
De Warme Winkel	250.000	220.000	212.184
DEGASTEN	230.000	185.000	137.920
Feikes Huis *	75.000	-	63.655
George en Eran Producties	210.000	150.000	-
Jakop Ahlbom Company	175.000	175.000	132.616
Maatschappij Discordia *	125.000	-	-
Mimetheatergroep Bambie	50.000	50.000	-
mugmetdegoudentand	270.000	230.000	222.794
Nineties Productions	140.000	100.000	-
Orkater	650.000	575.000	572.898
Over het IJ	500.000	350.000	206.880
Parels voor de Zwijnen *	113.129	-	-
Raymi Sambo Maakt *	208.850	-	84.873
Stichting Amsterdams Kleinkunst Festival *	150.000	-	63.655
Stichting De Gemeenschap	100.000	-	42.437
Stichting de Theatertroep *	180.000	-	84.873
Stichting Golden Palace *	80.000	-	-
Stichting ITS Festival	70.000	-	-
Stichting Julius Leeft!	237.000	-	-
Stichting Nieuwe Helden	150.000	140.000	137.920
Stichting Podium Partners	675.000	-	-
Stichting RAST *	216.385	-	169.747
Stichting Rudolphi Producties *	225.000	-	119.757
Stichting Urwald - Collectief Walden	124.000	65.000	-
STIP Theaterproducties **	103.813	65.000	84.873
Storytelling Centre *	120.000	-	-
t Barre Land *	78.369	-	-
Tafel van Vijf *	150.000	-	84.873
TENT circus theater producties *	190.000	-	-
Theater Bellevue	1.452.079	1.310.000	1.307.622
Theater De Krakeling	1.388.999	1.160.000	1.159.854
Theater Na de Dam *	95.000	-	31.827
Third Space *	95.000	-	84.873

Toneelgezelschap Dood Paard *	260.000	-	259.926
Trouble Man	65.000	65.000	-
Ulrike Quade Company	120.000	120.000	84.873
Urban Myth *	315.000	-	129.432
Well Made Productions	206.825	-	-
YoungGangsters	65.000	65.000	119.757
ZID *	125.000	-	-
	12.982.000	5.225.000	6.857.311

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

** positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om volledig bedrag toe te kennen

Totaal budget theater (in euro's, per jaar)	5.225.000
Totaal gehonoreerde aanvragen (in euro's, per jaar)	5.160.000
Resterend budget (in euro's, per jaar)	65.000

Positief advies, onvoldoende budget (op volgorde van waardering)

Naam	Geadviseerd (in euro's, per jaar)	Toegekend (in euro's, per jaar)
STIP Theaterproducties	85.000	65.000
Afro Vibes	75.000	-
Stichting RAST	175.000	-
Adelheid+Zina	335.000	-
Feikes Huis	75.000	-
Stichting Amsterdams Kleinkunst Festival	110.000	-
De Kleine Komodie	550.000	-
Storytelling Centre	120.000	-
Raymi Sambo Maakt	125.000	-
TENT circustheater producties	90.000	-
Stichting Rudolphi Producties	125.000	-
BOG.	75.000	-
Theater Na de Dam	55.000	-
Parels voor de Zwijnen	113.129	-
Stichting Golden Palace	80.000	-
Toneelgezelschap Dood Paard	215.000	-
Urban Myth	135.000	-
Compagnietheater	105.000	-
Black Sheep Can Fly	100.000	-
ZID	90.000	-
Amsterdamse Bostheater	315.000	-
Cultureel Clubhuis Amstel	330.000	-
Third Space	85.000	-
t Barre Land	78.369	-
Stichting de Theatertroep	85.000	-
Boost Producties	25.000	-
Tafel van Vijf	85.000	-
Maatschappij Discordia	125.000	-

ALGEMEEN BEELD

De aanvragers bij de discipline theater vertegenwoordigen een breed spectrum aan type organisaties. Behalve podia waaronder Theater Bellevue, Theater de Krakeling en Het Compagnietheater, vroegen diverse festivals subsidie aan, zoals De Theaterdagen, het Amsterdams Kleinkunst Festival en Over het IJ. Onder de aanvragers waren impresariaten/producenten als STIP Theaterproducties en Rudolphi Producties, organisaties gericht op talentontwikkeling als Feikes Huis en natuurlijk een grote hoeveelheid gezelschappen - variërend van grote gezelschappen als Orkater tot kleinere collectieven zoals Young Gangsters en George en Eran Producties. Daarbij zijn de vertegenwoordigde genres van deze gezelschappen en collectieven zeer uiteenlopend, van teksttoneel van gezelschappen als Mugmetdegoudentand en Theater RAST, multidisciplinaire makers als Collectief Walden en Nieuwe Helden, beeldend en mimetheater van onder andere Jakob Ahlbom Company, mimetheatergroep Bambie en Ulrike Quade Company, tot eigentijds circustheater van onder andere TENT Circustheater Producties. Er is sprake van een stevige mate van culturele diversiteit onder de aanvragers. Opvallend is dat daarbij naast vertrouwde organisaties die aan de wieg van het cultureel divers theater in Nederland stonden, er ook duidelijk een nieuwe generatie is opgestaan met eigennamen jongere makers zoals Sadettin Kırmızıyüz (Trouble Man), het duo George Elias Tobal en Eran Ben-Michaël (George en Eran Producties), en het duo Nima Mohaghegh en Saman Amini (Black Sheep Can Fly). Zij vertellen de verhalen van de stad met bravoure en op persoonlijke wijze, in een veelal confronterende stijl die tegelijkertijd op een groot publiek aantrekkingskracht uitoefent.

De hoge kwaliteit, veelzijdigheid in genres en culturele diversiteit van aanvragen voor de periode 2021-2014 laten zien dat de theatersector in de stad zichzelf de afgelopen jaren in een enorm tempo ontwikkeld en geactualiseerd heeft. Het AFK is overweldigd door een ongekend aantal aanvragen theater voor een veel sterker gestegen gevraagd bedrag dan in andere disciplines. Waar theater vier jaar geleden bij de vierjarige regeling de laagste druk op het budget kende, is het budget ditmaal het zwaarst van alle disciplines overvraagd. Tegelijkertijd heeft een overheveling van budget van het AFK plaatsgevonden voor de functies in de Amsterdam Bis, waarbij er meer budget is overgeheveld dan in de Amsterdam Bis uiteindelijk is ingevuld.

Door deze stapeling van factoren, is het beschikbare budget voor Theater voor de komende periode substantieel overvraagd. Zonder extra toekenningen komen de pluriformiteit in genres, de culturele diversiteit van het theaterlandschap, de activiteit in de stadsdelen buiten Centrum en Zuid, en naast productie ook de presentatie van theater in de stad onder druk te staan. Er verdwijnen 17 theaterorganisaties uit het Kunstenplan (59%), terwijl die uitstroom bij de andere disciplines op gemiddeld 29% ligt. Van deze zeventien organisaties hebben er veertien een positief advies, en slechts één een advies niet-honoreren. Eén is doorgestroomd naar de Amsterdam Bis, en één heeft geen aanvraag ingediend.

Om de samenstelling van het gesubsidieerde theaterlandschap op de beleidsprioriteiten uit de Hoofdlijnen te verbeteren, doet het AFK aan de Gemeente Amsterdam een voorstel om een aanvullend budget van 1.855.000 euro beschikbaar te maken om elf extra organisaties met een positief advies van de commissie te honoreren. Deze organisaties zijn in de ranking van de commissie de eerstvolgende op de lijst. Hiermee wil het AFK het percentage gehonoreerde instellingen meer in lijn met de andere disciplines naar 57% van het aantal aanvragen brengen, en wordt de uitstroom teruggebracht tot 28%.

Dit geeft een verhouding die meer passend is bij de lijn van de andere disciplines en die ook inhoudelijk goed te beargumenteren is. Bij elkaar geven deze negenentwintig organisaties een meer evenwichtig theaterlandschap in de stad, dat op een vergelijkbare wijze als de andere disciplines recht doet aan:

- gevestigde kwaliteit
- instroom en groei van succesvolle nieuwkomers
- een evenwicht tussen talentontwikkeling, productie en plekken voor de presentatie van theater in de stad
- een substantiële inzet op culturele diversiteit, passend bij de stad en stand van de sector in dit opzicht
- een stevige mate van activiteiten buiten de stadsdelen Centrum en Zuid

Toegekende aanvragen

De aanvragen met een positief advies waaraan de commissie prioriteit heeft willen geven, zijn alle op hun artistiek belang zeer positief beoordeeld. Deze aanvragers weten helder het artistiek belang te verwoorden en hun belang voor de stad met concrete voorbeelden en samenwerkingen te staven. Het valt bovendien op dat de artistiek meest inspirerende plannen over het algemeen tevens worden ondersteund met een degelijke bedrijfsvoering en realisme in de uitvoerbaarheid. Een aantal gehonoreerde organisaties vindt de commissie bovendien voorbeeldstellend op het gebied van diversiteit en inclusie, zoals DEGASTEN dat vier jaar geleden voor het eerst vierjarig is ondersteund in de stad, en inmiddels door andere organisaties veelvuldig benaderd wordt om zijn expertise en netwerk te delen.

28% van de gehonoreerde aanvragers is nieuw binnen de regeling Vierjarige subsidies van het AFK. Zij wisten zich overtuigend te positioneren tussen aanvragers met een langere staat van dienst binnen het Kunstenplan. Enerzijds bestaan de 'nieuwkomers' uit gezelschappen die nu nieuw zijn in de vierjarige regeling van het AFK, maar al langer aan de weg timmeren, zoals Mimetheatergroep Bambie. Anderzijds bestaan ze uit jonge collectieven zoals Nineties Productions en gezelschappen die meer culturele diversiteit in het aanbod brengen, zoals Trouble Man en George en Eran Producties. Nineties Productions en Collectief Walden ontvingen afgelopen periode een tweejarige subsidie van het AFK en zijn nu doorgestroomd binnen het Kunstenplan.

Een deel van de nieuwe aanvragers kwam wat overmoedig over in de omvang van ambities, met daaraan gekoppeld hoge begrotingen. Op uitvoerbaarheid is een aantal van deze plannen daarom kritisch beoordeeld. Ook bij bestaande organisaties ontstond uit de aanvraag soms de indruk dat aanvragers zichzelf verplichten om groei te realiseren, terwijl bij de beoordeling niet zozeer de kwantiteit als doel op zich als wel het realisme en de haalbaarheid van plannen belangrijk zijn, en de mate waarin de ambitie past bij de capaciteiten van de organisatie.

Veel aanvragers zetten zich in om ruimte te maken voor jong talent, zelfs relatief jonge organisaties als Trouble Man en Nineties Productions. De commissie erkent het belang van talentontwikkeling, maar vindt dit voor jonge organisaties die nog volop bezig zijn hun artistieke signatuur en bedrijfsmatige zekerheid op te bouwen, soms te hoog gegrepen. Talentontwikkeling is een gespecialiseerd vak, en om die begeleidende rol voor anderen goed te vervullen is ervaring nodig. Een goed voorbeeld van een organisatie waar die ervaring wel al volop voorhanden is, is DEGASTEN dat een steeds grotere rol speelt in het begeleiden van jonge theatertalenten in de stad en de doorstroming daarvan naar vakopleidingen. In combinatie met organisaties zoals Over het IJ, Orkater, STIP Theaterproducties,

Feikes Huis en het in de Amsterdam Bis opgenomen Likeminds, schept dit een sterke basis voor jong en cultureel divers talent in de stad.

Van de 51 aanvragen adviseert de commissie er zes niet te honoreren op grond van een te lage totale waardering. Getoetst aan de verschillende criteria bevatten deze aanvragen voor de commissie te veel zwakke aspecten dan wel substantiële punten van kritiek om vertrouwen te kunnen hebben in de kwaliteit en haalbaarheid van de voorgenomen activiteiten. Daarvan zijn er drie waarvan de uitvoerbaarheid door de commissie als onvoldoende werd beoordeeld, waardoor deze aanvragen niet voor honorering in aanmerking komen.

ARTISTIEK BELANG

De gehonoreerde organisaties hebben ieder op hun eigen terrein een overtuigende visie op hun artistieke toekomst en een duidelijk herkenbare artistieke signatuur. Deze artistieke eigenheid is een van de aspecten in de beoordeling van het artistiek belang van elke aanvraag. De commissie las enthousiasmerende, eigenzinnige aanvragen, waarbij in de plannen de individuele belevingswereld van de makers regelmatig een uitgangspunt was, zoals bij Trouble Man en Black Sheep Can Fly. Veel makers spreken zich in hun plannen uit over maatschappelijke thema's vanuit een originele invalshoek, zoals Mugmetdegoudentand, dat de waarden van de democratie bevraagt, Collectief Walden die een 'nieuwe ecologische golf' wil ontketenen of Nieuwe Helden die met zijn publiek de dialoog aangaat over de toekomst. Behalve als presenterende instellingen spelen de gehonoreerde festivals als Over het IJ en podia als Theater Bellevue en Theater De Krakeling ook een belangrijke rol bij de ontwikkeling van nieuw aanbod van nieuwe makers.

De commissie constateert dat veel aanvragers weinig kritisch durven te reflecteren op het eigen verleden, en op wat er bij eerdere projecten wel of niet goed ging en daaruit is geleerd. Ze waardeert aanvragers die die openheid wel hebben en een goede analyse maken van de eigen werkpraktijk, zoals bijvoorbeeld Trouble Man in het plan doet.

De gehonoreerde festivals, podia, producenten en gezelschappen laten voorstellingen zien met een diversiteit aan genres en vormen: poppentheater, objecttheater, mime, slapstick, visueel theater, multidisciplinaire storytelling, locatietheater en teksttoneel zijn alle vertegenwoordigd. Genres als het nieuwe circus en kleinkunst ontbreken op dit moment in de kleine groep aanvragers waarvoor voldoende subsidiebudget beschikbaar was. Ze zijn wel vertegenwoordigd in de organisaties met een advies tot honoreren van de commissie (bij voldoende budget).

Opvallend is dat de professionele ontwikkeling van de artistieke medewerkers van de gehonoreerde organisaties vaak wordt gezocht in het aangaan van nieuwe artistieke partnerschappen, wijzigingen door samenstelling van het collectief, zoals bij De Warme Winkel, of het aan medewerkers toebedelen van steeds nieuwe rollen, zoals Nieuwe Helden doet.

BELANG VOOR DE STAD

Dit criterium vroeg een extra inspanning van de aanvragers die nog geen groot netwerk hebben opgebouwd in de stad en met name in het maatschappelijke domein. De sterkste bijdrage aan dit criterium werd geleverd door de organisaties die vanuit hun artistieke signatuur thematisch of door hun participatieve werkwijze al meer vanzelfsprekend bij de stad en zijn samenleving aansluiten ofwel actief zijn in de buurt, zoals Collectief Walden, DEGASTEN, Adelheid+Zina en Over het IJ. Het valt op dat daarnaast veel organisaties actiever worden op dit vlak en voornemens zijn stadsdelen buiten Centrum en Zuid meer op te zoeken de komende jaren. De plannen lopen uiteen van satellietlocaties om te programmeren, tot het opzetten van projecten samen met bewoners. Voorbeelden van organisaties die er komende tijd op uit trekken zijn Mugmetdegoudentand, De Kleine Komedie en Nieuwe Helden. De commissie heeft bij het beoordelen van deze voornemens voor spreiding en verbinding met de samenleving niet alleen gekeken naar de mate waarin er activiteiten in verschillende stadsdelen plaats vinden en ter plekke publiek wordt bereikt, maar vooral ook naar de realiteitszin van die plannen. Die komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in goed gekozen samenwerkingspartners, daadwerkelijk interactieve manieren van werken of een langdurige aanwezigheid in een bepaalde wijk waardoor een band met bewoners en maatschappelijke partners kan ontstaan.

Het 'eigen accent' waarmee aanvragers kunnen anticiperen op prominente langetermijnontwikkelingen in de stad, sprak niet voor iedereen evenzeer tot de verbeelding. Een aantal makers agendeert in de projecten in de stad met verve actuele stedelijke onderwerpen die goed passen bij één van de vijf thema's voor het eigen accent, zoals sociale ongelijkheid (Trouble Man, Mugmetdegoudentand), klimaatproblematiek (Collectief Walden) of onze technologische toekomst (Jakop Ahlbom Company, Ulrike Quade Company en het Performance Technology Lab van Over het IJ. Bij veel andere aanvragers zag de commissie inhoudelijk vaak wel een natuurlijke aansluiting bij het geheel van activiteiten van de aanvrager, maar slaagden ze er desondanks niet altijd in om het onderwerp concreet handen en voeten te geven.

UITVOERBAARHEID

Bij alle organisaties die gehonoreerd zijn heeft de commissie vertrouwen in een goede uitvoerbaarheid van de plannen. Dat betekent dat ze vakmatig, organisatorisch en financieel de zaken op orde hebben, inclusief redelijk realistische verwachtingen over publieksbereik en (bij gezelschappen) de verkoop van producties. Een sterk artistiek belang en uitvoerbaarheid van de plannen gaan dus vaak hand in hand. Voor veel aanvragers geldt wel dat een risicostrategie (wat te doen bij tegenvallers) nog niet of nauwelijks onderdeel is van de bedrijfsvoering - terwijl de commissie ook leest dat een groot aantal aanvragers minder kans ziet op geld uit private fondsen, en afnemende publieksinkomsten verwacht. Het belang om risico's te spreiden, onder andere door een goede financieringsmix, blijft onverminderd groot.

Dat is des te meer het geval nu een aantal organisaties een flinke schaa sprong wil maken ten opzichte van voorgaande periode, waarvoor niet altijd een duidelijk motivatie wordt gegeven, bijvoorbeeld op grond van succes in het verleden of een aantoonbare grote vraag naar het werk. De commissie vindt dat de Amsterdamse theatersector en met name jonge organisaties meer baat hebben bij een duurzame ontwikkeling en verdieping van hun werk dan bij een schaalvergroting en toename van activiteiten zondermeer. Organisaties als Orkater en Ulrike Quade Company kiezen in hun plannen wel nadrukkelijk voor verdieping en ruimte voor experiment. Een positieve constatering is dat aanvragers en met name jonge organisaties samenwerking weten te organiseren met sterke partners die bij kunnen dragen aan de stabiliteit van de organisatie, zoals George en Eran Producties bijvoorbeeld met DeLaMar Theater.

Bij de nieuwe aanvragers constateerde de commissie zoals gezegd dat ze vaak erg grote stappen willen zetten. Dit komt tot uiting in veel inhoudelijke ambities tegelijk en resulteert doorgaans ook in de wens om de organisatie sterk te laten groeien. Dit heeft zijn weerslag op de begroting; de totale baten en lasten zijn vaak veel hoger dan voorgaande periode. Om de begroting in balans te brengen worden het publieksbereik en daarmee de publieksinkomsten nogal eens optimistisch ingeschat.

Een andere reden voor stijging van de kosten is meer aandacht voor een eerlijke beloning van medewerkers, in dienst en freelance. Over de toegenomen aandacht daarvoor in de sector is de commissie positief, al vindt ze wel dat de rekening daarvoor vaak te eenzijdig bij het AFK wordt gelegd. Ze verwacht meer creativiteit in het zoeken naar andere inkomsten, en ziet bij een enkeling dat het wel degelijk mogelijk is om daarnaast ook het niveau van productie meer aan te passen aan de kosten van fair practice.

De marketingplannen waarmee het beoogde publiek moet worden bereikt, blijven over het geheel genomen wat achter bij de artistieke ambities en de verbinding met de stad die organisaties beogen. De strategieën zijn vaak eerder gericht op het behouden van bestaand publiek dan een creatieve inzet op nieuw publiek, terwijl organisaties veelvuldig verbreding en vergroting van het publiek beogen. Daarnaast heeft de commissie de indruk dat marketing veelal meer gericht is op afzonderlijke voorstellingen, dan een integrale visie op hoe een organisatie zichzelf 'verkoopt' en verbindt met zijn publiek of afnemers als podia en festivals. Sommige gezelschappen zijn nog onbekend bij het publiek terwijl de makers wel naam hebben gemaakt, zoals Saman Amini van Black Sheep Can Fly, en Sadettin Kirmızıyüz met zijn gezelschap Trouble Man. George en Eran zijn een voorbeeld van makers met een sterk marketingbewustzijn, die hun eigen naam als 'merk' inzetten.

Jongere gezelschappen zijn vaak goed in het betrekken van hun eigen achterban bij de voorstellingen, maar dat volstaat niet bij een landelijke tournee. De commissie ziet dat veel jonge én meer gevestigde producerende organisaties voor de publiekswerving sterk leunen op de theaters waar ze spelen. De commissie is van mening dat daarbij het belang wordt onderschat om ook rechtstreeks een marketingrelatie met het publiek op te bouwen. Een goede uitzondering op marketinggebied zijn De Theaterdagen, dat duidelijke bezoekersprofielen heeft geformuleerd met daarop afgestemde marketinginstrumenten.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Het Actieplan diversiteit en inclusie en het criterium in de regeling hebben hun weerslag in zowel de voornemens van theaterorganisaties als de beoordeling daarvan. Ook de tijdgeest speelt een rol. Met name in theater hebben de afgelopen jaren veel cultureel diverse makers hun weg gevonden naar de podia en festivals. Door meer ruimte voor cultureel diverse makers komt er een merkbaar breder scala aan onderwerpen, artistieke inspiratie en nieuwe verhalen voor het voetlicht. Dat vergroot het aanbod waarmee een cultureel divers publiek zich kan identificeren. Voor een flink aantal aanvragers is het onderwerp al vertrouwd terrein. Cultureel divers werken is hun specialiteit en bepaalt op een vanzelfsprekende manier hun artistieke werk, hun publieksbereik, de manier waarop en de mensen met wie ze werken. Het gaat deels om organisaties met een lange ervaring, zoals RAST, Adelheid+Zina, Raymi Sambo Maakt, Urban Myth en Storytelling Centre. Deels gaat het om een wat jongere generatie makers, zoals eerder al genoemd George en Eran Producties, Trouble Man, DEGASTEN, en Black Sheep Can Fly.

Positief vindt de commissie dat podia als Theater De Krakeling en Theater Bellevue hun verantwoordelijkheid nemen voor zowel de presentatie als (co)productie van cultureel divers werk. De commissie ziet daarnaast een meer intrinsiek gedreven motivatie en groter gevoel van urgentie dan een aantal jaar geleden, bij verschillende organisaties die hier nog niet zo veel ervaring mee hebben. De commissie heeft bij de beoordeling daarvan meegewogen of de plannen realistisch zijn voor de organisatie en geen luchtkasteel, maar tegelijkertijd wel zo ambitieus dat er werkelijk verandering kan plaatsvinden. Ook is gekeken wat de resultaten zijn geweest van voornemens op dit terrein in het verleden.

Over het algemeen valt op dat organisaties die serieus werk willen maken van culturele diversiteit maar daar zelf nog weinig ervaring mee hebben, veel verwachten van de samenwerking met anderen. Aanvragers die aangeven zich met name in het bereiken van een cultureel divers publiek verder te willen ontwikkelen zoeken bovendien vaak dezelfde samenwerkingspartners op. DEGASTEN, Stichting ROSE, het Amsterdams Andalusisch Orkest, Likeminds, Meervaart Theater, het Bijlmer Parktheater en Podium Mozaïek zijn gewilde partners. De commissie verwacht dat deze partners overvraagd worden. En hoewel ze samenwerkingen toejuicht om kennis op te bouwen, vindt ze dat het aanvragers niet ontslaat van de verplichting om zelf stappen te zetten en kennis te verankeren in hun organisatie.

De grootste stappen zijn er nog te zetten achter de schermen, in de samenstelling van het personeelsbestand en toezicht. De kernteams van organisaties waar culturele diversiteit niet vanzelfsprekend in het dna zit, zijn doorgaans nog weinig cultureel divers samengesteld. Voor werkelijke verandering is het van belang om mensen aan te trekken die een andere zienswijze meebrengen, een andere blikrichting. Organisaties geven nog vaak aan dat ze het moeilijk vinden om personeel met verschillende culturele achtergronden aan te trekken of te interesseren voor hun organisatie. Een aantal organisaties laat het daar niet bij en zoekt naar alternatieve strategieën - bijvoorbeeld door mensen zelf op te leiden, zoals De Kleine Komedie.

De commissie verwacht dat steeds meer organisaties intrinsiek overtuigd zullen raken van het belang om met hun aanbod en organisatie beter aan te sluiten bij het publiek in de stad. Zij ziet de nieuwe kunstenaarplanperiode als een goed startpunt voor het verder vergroten van de culturele diversiteit in de sector.

COLOFON

De Inleiding Theater regeling Vierjarige subsidies 2021-2024 is een uitgave van het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Samenstelling

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Vormgeving

Piraña grafisch ontwerp

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Bezoekadres

Pakhuis de Zwijger

Piet Heinkade 179

1019 HC Amsterdam

Postadres

Postbus 1079

1000 BB Amsterdam

Tel: 020 – 5200520

Fax: 020 – 5200599

www.amsterdamsfondsvoordekunst.nl

www.afk.nl

secretariaat@afk.nl

www.facebook.com/afk020

twitter.com/AFK020

[instagram.com/afk020/](https://www.instagram.com/afk020/)